

C V E T J E

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 4. zvezka.

Mesec oktober. Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.	
Četerti dan	97.
Jezus v najsv. zakramentu, učitelj krotkosti.	102.
Življenje častitljive Marije Krescencije Kavfbajrenske.	
V. pogl. Leto poskušnje	107.
O angeljih. (Dalje)	113.
Kruh sv. Antona	116.
Svetega Frančiška Saleskega nauki o popolnosti.	
Kako je treba o svetnih opravilih misliti in kako jih opravljati	122.
Greh je tat	124.
Angelji molitve	126.
Drobtinice	127.
Priporočilo v molitev	127.
Zahvala za vslišano molitev.	128.
Popravek	128.

V GORICI.
Hilarijanska tiskarna.
1900.

Izhaja v nedoločenih obrokih. Stane cel tečaj (12 zvezkov) 150 v.

Knjižne novosti.

Slovenski pravopis. Sestavil Fr. Levec, c. kr. profesor itd. (Dalje.)

Prav kaker Pohlin zahteva tudi K o p i t a r l e v pravopisu l za stari končni l, ne pa v izreki. Kedor drugači terdi, ali Kopitarja ne pozna, ali pa vedoma terdi neresnico. V katerem teh dveh primerov je gosp. K. v „dični Slovenki“, bodo pošteni bravci tudi lahko sami presodili. Gosp. K. piše:

„Drugi priča naša je slavni jezikoznanec in voleum, Jernej K o p i t a r, ki piše v svoji slovnici leta 1808 na strani 130: „Schreibe, wie du sprichst, wäre eine Regel, die wir aufgeben müssen; denn es handelt sich nicht nur darum, statt l ein v einzustellen, auch der Vocal, der dem l vorangeht, wird nicht so gesprochen. Darüber gebe es eine Menge Regeln und Ausnahmen ohne Ende, die wenn das l beibehalten wird, alle entbehrlich sind“. Temu možu, kateremu bi pač „spakovanja“ ne smeli očitati, velja pravilo: „Govori, kakor pišeš, če pišeš književno pravilno!“ —

V resnici takega „pravila“ pri Kopitarju ni niti po besedi niti po misli. Spred stoječi nemški citat je sicer pokvarjen, vendar tudi, kakeršen je, ne bi mogel pomeniti, kar pomeni Kopitarju podverženo „pravilo“. Prave izvirne besede Kopitarjeve pa so tako jasne, da ne more biti niti najmanjše dvojbe o njih pomenu. Ker najberž nimajo vsi moji bravci Kopitarjeve slovnice pri rokah, naj stoje tu nekateri dotični odstavki. Pod naslovom „L. I“ piše Kopitar od str. 179 na dalje.

„Ist der Laut l der andern Sprachen. Folgt ein j darauf, so wird das l dadurch mouillirt, wie in semlja die Erde, kljuzh Schlüssel, kljun Schüabel, mölj die Motte. (s. oben J, j).“

Anm. Die männliche Flexionsendung der Participiorum perf. act. ist der einzige Fall, wo wir das l zwar schreiben, aber ein v sprechen. 1)

Unsere ersten Schreibemeister haben in diesem Falle das l theils aus der oben S. 123. von Pagloyiz angegebenen Ursache, theils weil sie nicht allein für K r a i n e r, sondern auch für K r o a t e n, die das reine l sprechen, zu schreiben glaubten, gebraucht, und ein Blick auf die oben S. 149 angeführte Probe überzeugt uns, dass es rathsamer sey, diese uns nicht mehr irrende und das Studium unserer Grammatik uns selbst, bey weitem mehr noch aber den übrigen Mit-Slaven, ungemein erleichternde, kleine Abweichung von dem übrigens freylich auch herrlichen Grundgesetze: Schreib wie du sprichst, beyzubehalten: denn es handelt sich nicht allein darum, statt l ein v zu schreiben, auch der Vocal, der dem l vorangeht, wird nicht so gesprochen, wie er da steht: darüber gäbe es denn wieder Regeln und Ausnahmen ohne Ende, die, wenn das -l beibehalten wird, alle entbehrlich sind. 2)

Folgende Bemerkung kann, mit wenigen Abänderungen, als Haupt-Leseregel für das End-l gelten:

a) -ul lautet wie ov, z. B., détal Baumspecht, fim pifal, pléfal, fkakal; ravnál, ropotál (ich habe geschrieben...) lies détov, pifov, pléfov, fkakov; rovdòv, ropotòv. Ausgenommen die Monosyllaba, und ihre Composite, z. B. fim dal, tim fpal, fim fe bal (ich habe gegeben...); fim prodál, safpál (ich habe verkauft...) lies dav, fpav, bav, prodáv, safpav. — fim fhál (ich bin gegangen, soll fhel heissen und gehört nicht hieher, sondern zu dem folgenden.

b) Dass tonlose und das geschärfte -el und -il lauten wie uv; z. B. priatel....

1) Die übrigen v des Oberkrainischen Dialekts statt l lassen wir für abson gelten: aber die Participia spricht kein Krainer per-l, wenigstens nicht per-l purum, s. oben S. 102.

2) Zwar den Dalmatinern war das: Schreib wie du sprichst, heiliger als jede andere Rücksicht und sie schreiben dem zu Folge jefam yidio, jefam imao....

CVETJE

Z VERTOV SVETEGA FRANČIŠKA.

XVIII. tečaj.

☞ V Gorici 1900 ☞

4. zvezek.

Mesec oktober.

Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.

(Posnel iz laškega „Il mese consacrato al serafico Patriarca
S. Francesco, del P. Candido Mariotti“ p. C. L.)

Četerti dan.

Kako je bil sveti Frančišek vdan sveti cerkvi.

1.

Jezus Kristus je nekdaj govoril svojim apostelnom in učencem o tem, kako naj posvarijo tistega, ki bi se kaj pregrešil. Najpervo ga morajo sami na skrivnem posvariti, potem v pričo drugih, in ako bi to nič ne izdalo, naj naznajo cerkvi, in če bi tudi te ne hotel slušati, naj jim bo kakor ajd in nejevernik. Bratje, to je ostra sodba, nad katero se jako radi spotikajo sovražniki svete cerkve, ker se jim sramotno dozdeva, da bi se njenim sodbam in določbam podvergli. Pa potrebno je, da smo cerkvi podložni, ker drugače nismo več njeni udje in nismo v številu k zveličanju izvoljenih. Preden se je Jezus k svojemu očetu v nebesa pover-

nil, je hotel, da bi se delo njegovega odrešjenja nadaljevalo do konca dni in zovoljo tega je zapustil svoji cerkvi ves zaklad svojih nebeških nauk, ki naj bi jih ona vse narode učila. Rekel je tedaj svojim apostelnom, ki jih je svoji cerkvi poglavarje in pastirje postavil: „Pojdite in učite vse narode in učite jih spolnjevati to, kar sem vam izročil“. Dal jim je tudi vso oblast zapovedi dajati in spolnjevanje zahtevati, grehe odvezavati in zadržavati. „Sprejmite svetega Duha“, je rekel, „kar bode razvezali na zemlji, bo tudi v nebesih razvezano, in kar bode na zemlji zavezali, bo zavezano tudi v nebesih“. Da bi se pa cerkev nigdar ne motila v podučevanju in bi ne zlorabila svojih pravic, je obljubil, da hoče pri njej ostati za vselej: „Glejte“, je rekel, „jaz ostanem z vami vse dni do konca sveta“. Da bi se naposled nihče ne prederznil nepokoren ji biti ali zoperstaviti se ji, je zagotovil svojim apostelnom, da bode njemu storjeno, kar bode kedo cerkvi storil: „Gdor vas posluša“, je dejal, „mene posluša, gdor pa vas zaničuje, mene zaničuje“. Ni se nam tedaj čuditi, da je sveti Pavel, ki je bil bolj kaker vsaki drugi poln božje modrosti in učenosti, vendar šel k svetemu Petru, ko glavarju svete cerkve, da je ž njim svoje učenje primerjal; ni čuda celo, da je sv. Avguštin izgovoril te znamenite besede: „Jaz bi ne veroval evangeliju, ke bi me k temu ne silila veljava svete cerkve.“ Čuditi se je pa, da se prederzne neveden človek tej sveti cerkvi se zoperstaviti in celo napadati jo in ne pomisli, da, če cerkev napada in ji noče pokoren biti, s tem napada Jezusa samega in njemu kljubuje. Kedor pa tako dela, ali more upati, da bo brez cerkve in v boju zoper njo dosegel to, za česer voljo je Kristus ravno svojo cerkev postavil? Jako se moti, če to upa.

2.

Sveti Frančišek je sveto rimsko katoliško cerkev vedno visoko častil in ji v vseh rečeh na tanko pokorščino skazoval. To je tudi ob svoji smerti svojim bratom živo priporo-

čil in zapovedal. Že v prvem poglavju svojega svetega vodila pravi: „Brat Frančišek obeta pokorščino in spoštovanje papežu Honoriju in njegovim postavno izvoljenim naslednikom in rimski cerkvi“. Prepričan je bil, kaker je nevadno rekel, „da ni mogoče kaj čistega in stalnega v redu doseči brez dovoljenja in odobrenja najvišjega pastirja, rimskega papeža“. Akoravno je po pobožnem izročilu sam Jezus Kristus njegovo redovno vodilo poterdil, vendar je šel sv. Frančišek k sv. očetu papežu, ko vidnemu poglavarju svete Cerkve, da bi tudi od njega poterdilo zadobil. Enako je tudi prosil papeža, da bi mu dovolil razširjevati sveto vero mej nejeverniki in oznanjevati jo mej vernimi, akoravno mu je bilo od Boga samega razodeto, da je tako apostoljsko delovanje njegovo in njegovih bratov poklic. Ko je od Jezusa in Marije sprejel imenitni odpustek porcijunkule, je vendar le ponižno tudi k papežu šel in ga prosil, naj bi ta nenavadni odpustek sè svojo veljavno besedo poterdil in določil čas, v katerem ga morejo verniki dobiti. Papeža je prosil tudi dovoljenja, da bi smel postaviti jaselce v pobožni spomin rojstva Jezusa Kristusa; in tudi naj bi dal enega kardinalja ko zavetnika njegovemu redu. Ko je spisal vodilo za sveto Klaro in njene hčere, je tudi v njem določno zapovedal, da morajo vedno pokorne in podložne biti sveti rimski cerkvi; prav to je naložil udom svojega tretjega reda. V prvi izdaji vodila je določil, da naj vsi bratje bodo katoliški in naj vedno živijo in govorijo kaker katoličani, in ke bi gdo v besedi ali dejanju zoper to ravnal in bi se ne hotel poboljšati, naj ga predniki brez usmiljenja iz reda zapode. Iz tega spoznamo, kako da sv. Frančišek tako rekoč nobenega koraka ni storil, najmanjše stvari ni začel, da se ne bil ponižno podvergel dovoljenju in določbi svete katoliške cerkve. To je bil pa tudi poglavitni vzrok, da je mogel tolikanj storiti v nje povzdigo, v vedno večjo čast božjo in v zveličanje neumerjočih duš; odtod je prišlo, da se je njegov ponižni

red tako čudovito hitro razširil po vsem svetu in tolikanj stoletji ohranil; sveta katoliška cerkev ga je namreč vedno visoko čislala in skerbno branila ravno zaradi tega, ker ji je bil vedno pokoren in podložen.

3.

Bogu v čast in v slavo našega reda smemo tedaj reči, da so bili sinovi svetega Frančiška vedno njegovi zvesti posnemovavci v pokorščini do svete cerkve in njenega vidnega poglavarja rimskega papeža. To terdi celo neki protestantovski zgodovinar sedanjih časov, ko pravi, da so bili frančiškani vedno na strani papeževi. Potrudimo se, bratje in sestre vseh redov svetega Frančiška, da se bo to tudi o nas reči moglo. Sedanji časi, kaker le predobro vidimo, so zelo žalostni glede vere in svete cerkve. Vse peklenske moči se zoper njo vzdigujejo in jo žele vničiti, kar se jim se ve da nigdar ne bo posrečilo, ker jo je Bog sezidal na terdno skalo. In še več! Sveti Hilarij pravi, da ima sveta katoliška cerkev to posebnost, da koliker bolj je preganjana, tolikanj bolj cvete; koliker bolj jo ponižujejo, tolikanj bolj v moči nepreduje; koliker bolj je zaničevana, tolikanj več pridobi na svoji časti. Keder se zoper njo vojskujejo, tedaj ona vselej zmaga in keder se dozdeva, da je vničena, tedaj je najbolj trdna. Pri vsem tem pa je zelo, katero sovražniki sveti cerkvi prizadevajo veliko, ker velika nevarnost zapeljevanja, preti vernikom, ne samo tistim, ki mej svetom živijo, ampak celo tudi duhovnim in tem, ki so po samostanih. Koliker huja pa je ta vojska, tolikanj večja dolžnost nas veže, da se terdno oklenemo te nezmotljive učiteljice večnih resnic, da njene nauke zvesto poslušamo, njene zapovedi vestno spolnjujemo, da smo ne samo sami zvesti otroci svete cerkve, ampak tudi vsi, kateri so kaker koli naši skerbi izročeni.

Na vihnem morju sedanjega življenja bodimo stano-
vitni v varni barki zveličanja, ako hočemo, da se ne potopimo; vedno se ozirajmo na to svitlo luč, ako nočemo zajti

v temo zmot in nejevere; tej nebeški zvezdi se v vodstvo izročimo, ako hočemo srečno priti do kraja večnega zveličanja. V vsaki skušnjavi zoper sveto vero in njeno nezmotljivo učiteljico, sveto cerkev, pri vsakem zapeljevanju od strani sovražnikov svete cerkve, recimo z velikim katoliškim pesnikom Dantejem: „Imamo višjega pastirja, ki nas vodi, in to zadostuje za naše zveličanje“.

Zgled.

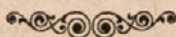
Svetemu Frančišku je Bog razodel, da bi bilo dobro in zelo koristno, ke bi njegov red imel zavetnika, enega izme j kardinaljev svete rimske cerkve, ki bi ga v njenem imenu branil zoper vse napade njegovih sovražnikov. Sklenil je tedaj sveti vstanovitelj papeža prositi za takega zavetnika in je pri tej priložnosti imel do svojih bratov sledeči govor, kateri naj bo tu namestu zgleda. „Sveta rimska cerkev,“ tako je nekako govoril, „je mati vseh cerkva in najvišja zapovedovavka vsih cerkvenih redov. Njej bom za vselej priporočil svoje brate, da bo ona sè svojo veljavno močjo zaterla vse tiste, ki bi jim kako škodovati hoteli in da bodo moji bratje pod njenim mogočnim varstvom mirno in zadovoljno hodili po poti večnega zveličanja. Če bo ona nad njimi čula, jim ne bo mogel sovražnik škodovati, tudi ne bo mej njimi nobenega sinu peklenskega Beliala, ki bi v svoji zlobnosti pokončaval Gospodov vinograd. Sveta mati katoliška cerkev bo skerbno čula, da se bo v redu ohranilo sveto vboštvo in sveta ponižnost, da bo nerazrahljana ostala vez bratovske ljubezni in miru. Pod njenim varstvom se bo razcvetalo ostro evangelijsko življenje, ker ne bo dovolila, da bi se kako opuščale pobožne vaje, ketere dajejo redu notranje življenje. Za tako mogočno varstvo pa moramo sveti cerkvi hvaležni biti, oklenimo se svoje dobre matere in bodimo ji vedno kakor dobri otroci pokorni.“

P r a v i l o s v. F r a n č i š k a: „Moji redovni bratje

naj bodo vedno podložni in pokorni poglavarju svete matere katoliške cerkve“.

MOLITEV.

O Gospod, po tvoji milosti in dobroti nisem bil samo rojen v naročju tvoje svete neveste, katoliške cerkve, ampak sem postal tudi njen ud in želim do smerti njej zvest in podložen ostati. Prosim te zato, da me varuj vsega, kar bi moglo mojo ljubezen do te dobre matere zmanjšati ali me zapeljati, da bi je ne spoštoval in ji ne bil pokoren. Daj mi tudi milost in pomoč, da si bom mogel prizadevati po svoji slabi moči in po svojem stanu, da se njena slava in njena zmaga vedno bolj razširi po vsem svetu in bomo enkrat vsi, ki se tukaj na zemlji na nje strani vojskujemo, ž njo tudi v nebesih se mogli veseliti. Amen.

Jezus v najsv. zakramentu, učitelj krotkosti.

Komu izmej vas, dragi bravci, niso znane besede Zveličarjeve: „Učite se od mene, ker sem krotak in ponižen od serca?“¹⁾ Te besede je Jezus smel po pravici govoriti, ker je bil v resnici krotak in ponižen. Vse njegovo življenje na zemlji nam to priča. Krotak in ponižen je bil, ko je v svojem včlovečenju skril svoje veličanstvo in moč; krotak in ponižen je bil, ko je on, vsegamo-gočni Bog, ležal ko nezmožno dete v betlehenskem hlevu v jasliah na slami; krotak in ponižen je bil, ko se je on, kralj kraljev, vmeknil Herodu v Egipet; krotak in ponižen je bil v jeruzalemskem tempelju, ker je skril svojo božjo modrost in ko učenec odgovarjal na vprašanja pismarjev; krotak in ponižen je bil doma v Nazaretu, ker je bil ko vbožen tesarjev sin podložen redniku Jožefu; krotak in ponižen je bil v svojem očitnem življenju, ko je učil, opominjal, svaril, bolnike ozdravljaj, čudeže delal, okoli hodil in dobrote delil; krotak in ponižen je bil tudi v svoji smerti, ko so ga divji rabeljni ko nedolžno jagnje vjeli, zasramovali in na križ pribili. Tako krotak je bil, da je še celo na križu molil

¹⁾ Mat. 11, 29.

za sovražnike: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo“. Po pravici je torej mogel govoriti: „Učite se od mene, ker sem krotak in ponižen od serca“. Zato pravi neki pobožen in učen razlagavec sv. pisma h tem besedam: „V resnici občudujem bolj božjo krotkost Kristusovo, kaker njegove čudeže in obujevanje mertvih“.

Kaker je pa Jezus te dve čednosti učil z besedo in zgledom takrat, ko je še ko Bog in človek živel na zemlji, ravno tako ali pa morebiti še lepše nas uči in opominja h krotkosti in ponižnosti tudi sedaj v presv. Rešnjem Telesu. Mi bomo sedaj pogledali le njegovo krotkost. Toda preden začnemo, je treba odgovoriti na vprašanje: Kaj je krotkost?

Krotkost je s pridno vajo pridobljena čednost, ki nas nagiba, da se ne jezimo, keder nas kaka oseba ali stvar v jezo napeljuje, ali da se ne jezimo čez mero, če je kedaj nevoljo pokazati treba. Krotak je torej tisti, ki svojo jezo zatira in krivice, ki se mu godijo, voljno in poterpežljivo prenaša. Ako ga nasprotniki preganjajo, molče terpi; ako ga dražijo in žalijo, ostane miren in priazen; ako ga zaničujejo in zasramujejo, kaže se ljubeznivega. Nobena žaljiva beseda ne pride iz njegovih ust, nobeno surovo obnašanje se ne kaže v njegovem občevanju. Vsem želi dobro, vsakemu pomaga, če le more, do vseh je dobrohoten in priazen. Krotkost je torej jezi nasprotna čednost. Da je pa krotkost čednost, ni dovolj, da je kedo miren in krotak le po svojem naturnem nagnenju, ampak kaker vsako drugo, tako si moramo tudi to prekoristno čednost pridobiti le po pridni vsagdanji vaji.

Zdaj pa stopimo, če ne telesno pa vsaj v duhu, tja pred tabernakelj k Jezusu in pogledjmo, kako nam kaže Jezus krotkost tudi sedaj v presv. Rešnjem Telesu.

Sleherni kristijan dobro ve, da je Jezus postavil najsvetejši Zakrament iz gole ljubezni do nas. Ljubil nas je in je samega sebe za nas dal in ostal pri nas v podobah kruha in vina. „Veče ljubezni od te nima nihče, da kedo svoje življenje da za svoje prijatelje“,¹⁾ piše sv. evangelist Janez. Toda Jezus ni dal za nas le svojega življenja. On je še celo samega sebe popolnoma vničil, ker je v presv. R. T. skril ne le božjo moč in veličanstvo, ampak tudi človeško naturo, tako da mi v posvečeni hostiji ne vidimo drugega, ko podobo kruha, vse drugo je skrito; le terdna in neomahljiva vera nam priča, da ta kruh ni več kruh, ampak

¹⁾ Jan. 15, 13.

pravi živi Bog. Vse je skrito, le ljubezen je očita. Jezus je ljubil svoje in ljubil jih do konca. Iz same ljubezni je ostal pri nas in bo ostal do konca, kaker je sam obljubil: „Glejte, jaz ostanem pri vas vse dni do konca sveta“.¹⁾

Ta neizmerna ljubezen Jezusova v presv. R. T. pa tirja, da tudi mi njega nad vse ljubimo. Hvaležne se moramo J-zusu skazati s tem, da ga z grehi ne žalimo, da ga pogosto in vredno prejemamo v sv. obhajilu, da ga radi obiskujemo, da ga spremljamo, keder ga mašnik neso k bolniku ali v procesiji, sploh, da ga goreče častimo v presv. R. T. Mi vemo, da neizmerna ljubezen Jezusova zasluži našo največo hvaležnost, in vender, ali ne delamo ravno nasprotno? Ako vprašamo sami sebe, ako se ozremo v svoje preteklo ali sedanje življenje, ah! vse nam priča, da Jezusa ne le ne ljubimo, ampak da ga še celo žalimo dan za dnevom, teden za tjednom, leto za letom. Žalostno, toda resnično! Po pravici se Jezus lahko pritožuje z besedami psalmista: „Tujec sem mej svojimi brati“.²⁾

Koliko kristijanov prihaja v cerkev, pa Jezusa niti ne pozdravijo, niti se mu ne poklonijo, kaker da bi njega ne bilo na tem svetem kraju! Koliko jih je, ki se vpričo njega nespodobno obnašajo; da, še celo mej najsvetejšim opraviлом naj misliti nečejo! O mlačnost človeška! O poterpežljivost Jezusova! Kako nas moreš še ljubiti, o Jezus, pri toliki naši nehvaležnosti? Kaj te vender še nagiba, da hočeš mej nami prebivati? Kaj te zadržuje, da nas ne kaznuješ? Ali čemu to izprašujemo, saj nam naprej tako ljubeznjivo odgovarjaš: „Učite se od mene, ker sem krotak in ponižen od serca“. Sè zgledom nam hočeš pokazati svojo krotkost; krotak si ko jagnje, ki ga peljejo v mesnico, zato nam prizanašaš. Dovolj, da še preveč vzrokov imaš jeziti se nad nami in maščevati se; ali tvoja krotkost, ki je tudi nas hočeš naučiti, ta ti brani, da nas ne kaznuješ.

V tabernakelnih prebiva naš božji Zveličar noč in dan, a prav pogosto čisto sam, le nevidni angelji mu prepevajo slavo in mala lučica priča, da prebiva tukaj kralj nebes in zemlje. Ali nima on pravice zahtevati od nas, naj ga častimo in molimo neprenehoma? Ali mora prebivati v naših cerkvah? Ali nas ne bi mogel, ali nas ne bi smel zapustiti, ker smo mi tako merzli do njega? O lahko bi šel od nas, po pravici bi nas zapustil, saj

¹⁾ Mat. 28, 20.

²⁾ Ps. 68, 9.

ga samo odganjamo od sebe z grehi, sami se branimo njegovih dobrot, sami zametavamo milosti, katere nam ponuja, naša nehvaležnost ga sili proč od nas, Jezus pa vendar še vedno najde veselje mej človeškimi otroci prebivati, ker mu zakriva našo nevrednost njegova neizmerna krotkost.

Na mašnikove besede: „To je moje telo“, prihajaš, o krotki Jezus, na naše altarje in ne gledaš ne na nevrednost mašnika, ne na nehvaležnost ljudi. Mirno pustiš, da te prijema mašnik v svoje roke, deli sebi in drugim in molče terpiš, če te tudi kedo po nevrednem prejme. Ko greš v sv. obhajilu v serce skesanega spokornika, nam posebno kažeš svojo ponižnost; ako te pa zavžije nespokorni sè smertnimi grehi omadeževani grešnik, nam pa očitno kažeš poleg ponižnosti tudi svojo neomejeno krotkost. Kedor po nevrednem prejema sv. obhajilo, temu veljajo besede, katere govori Bog po preroku Ezekijelju: „V njih sredini sem onečesčen.“¹⁾ Kristijan, ki prejme sv. R. T. nevredno, stori večo hudobijo, kaker bi jo storil tisti, ki bi vergel posvečeno hostijo v najgerše blato ali izlil najsvetejšo kri v gnojnico in jo teptal z nogami, zakaj blato ni tako nevredno prejeti meso Sinu božjega, ko serce z grehom omadeževanega kristijana. Silno velik in grozen greh stori tisti, ki nevredno pristopi k mizi Gospodovi, a Jezus tudi takemu hudobnežu največkrat prizanaša. Ako bi mogel Jezus še terpeti, kaker je terpel pred svojim vstajanjem, trepetal bi in potil še hujši kervavi pot ko na oljiski gori. Nebesa se tresejo nad grešnikovo prederznostjo, angelji in svetniki sè strahom pričakujejo grozne kazni, ki mora zadeti takega človeka. Narava sama bi se zgrozila nad toliko hudobijo, ako bi vedela za njo. O kolika zaslepljenost! O koliko razžaljenje! Vse trepeti, vse se trese, le človek ostane terdovraten. Vse kliče maščevanje, vse žaluje, vse so grozi in žuga, le Jezus ima še poterpljenje, le on edini še prizanaša. Pravičnost njegova zalteva kazen, krotkost njegova pa prosi odpusčenja. Ravno tako bi lahko vergel na tla grešnika, ki nevredno stopi k sv. obhajilu, kaker je vergel trumo vojakov na oljiski gori z eno samo besedo; ravno tako bi se sedaj lahko odtegnil in ne šel v umazano serce grešnikovo, kaker se je odtegnil negdaj množici, ki ga je hotela kamenjati; z isto oblastjo bi tudi v presv. R. T. lahko zapovedal naravi, naj žaluje nad groznim grehom bogoskrunstva, kaker je zapovedal ob svoji smerti soncu, da je otemnelo, merličem, da so

¹⁾ Ezek. 22, 26.

vstali, skalam, da so pokale; v trenutku bi lahko grešnika kažnjeval in ga vergel v večni ogenj, a njegova krotkost mu tega ne pusti, njegova neizmerna krotkost še čaka, da se spreoberne.

Krotkosti nas pa ne uči Jezus le v cerkvi, ampak tudi zunaj cerkve.

Ko nese mašnik sv. popotnico k bolniku, ali ko nosi Jezusa v presv. R. T. v procesiji, kolikokrat se zgodi, posebno po mestih, da kralja nebes in zemlje ne počastijo vsi, mnogi ne pokleknejo, nekateri se še celo posmehujejo. Nekaj kristijanov ga včasih spremlja do hiše bolnikove, večkrat pa tudi nihče. Ako bi tako delali sè zemeljskim kraljem, zadela bi vse zaničevavce občutljiva kazen; kralj bi se razjezil in ne bi prišel več mej nehvaležne ljudi. Jezus pa v svoji krotkosti vse terpi in prizanaša. Zdi se, da tudi sedaj, kaker negdaj na križu, moli za svoje razžaljivce: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo“.

Povsod tedaj, kjerkoli se ozremo na Jezusa v presv. R. T., povsod se razodeva neskončna krotkost. V cerkvi, kaker zunaj cerkve ima Jezus dovolj vzrokov jeziti se nad nami, toda na vseh krajih ne vidimo družega ko krotko Jagnje, dobrega pastirja, ki milo vabi k sebi vse: „Učite se od mene, ker sem krotak in ponižen od serca“.

Posnemajte, dragi tretjeredniki in vsi, ki to berete, svojega božjega Učenika v krotkosti. Tudi vam je dana naloga, kaker duhovnikom in redovnikom, da pridobivate svet za božje kraljestvo. Pridobivajte ga pa pred vsem s krotkostjo, zakaj s krotkostjo se največ premore. Sv. pismo pravi: „Mehak odgovor stare jezo, terda beseda vzbuja razdraženost“. ¹⁾ Vsaki dan imate mnogo priložnosti, v katerih lahko bližnjemu v korist, sebi pa v zveličanje zatajujete svojo jezo in pokažete, da ste vredni učenci in pravi posnemovavci Jezusa Kristusa. Seveda je včasih očetn ali materi pri otrocih, predstojnikom proti podložnim treba pokazati nevoljo, kaker je to storil Jezus, ko je izgnal menjavce in prodajavce iz tempeljna; a take priložnosti so le redke in tudi iz take svete jeze mora vedno odsevatl jubezen do bližnjega in prava gorečnost za čast božjo. „Krotkost“, pravi sv. Gregorij, „naj blaži strogost, strogost pa naj vodi krotkost; tako naj se podpirate mej seboj, da ne bo iz strogosti nastala grozovitost in iz krotkosti ne slabost“. „Lepa beseda, lepo mesto najde“, pravi pregovor, jeza in groženje pa navadno serce še terdovratniše

¹⁾ Pregov. 15, 1.

napravi. Jezus krotke sam blagruje, ko pravi: „Blager krotkim, ker bodo zemljo posedli“. Blager tudi vam, ki hodite za krotkim Jezusom; s krotkostjo bote premagali vse, ž njo si pridobili tudi večno veselje v nebesih.

P. S. Z.

Življenje častitljive Krescencije Kavibajrenske.

P. A. M.

V. Poglavje.

Leto poskušnje.

Ko je bila služabnica božja oblečena v spokorno obleko sv. Frančiška, je berž pozabila na vse, kar je bilo za njo, ter pričela se vso močjo skerbeti za vzvišeno popolnost čiste ljubezni križa. To doseči je bila naloga njenega življenja, ker je spoznala, da je vse drugo v primeri s tem menj vredno ko smeti. V svoji veliki ponižnosti je svoje dosedanje življenje imenovala zmoto in zoperstavljanje milosti božji in zato je sklenila, ostro pokoro delati in svoje življenje poboljšati. Žarek milosti jo je razsvetlil, da je dobro spoznala vso nečimernost posvetnega, vse vboštvo in vso pregrešnost človeške duše, ob enem jo je pa uapolnil z nenasitljivo lakoto po pravičnosti, da je kaker jelen po hladni studenčnici, tudi ona hrepenela po živem Bogu.

Da spoznamo, v kakem duhu in s koliko gorečnostjo je pričela svoje redovno življenje, pogledjmo, kake sklepe si je napisala.

„Ljubeznjivi gospod vseh reči, Jezus! Jaz vem, da najdem vso srečo le v tebi; dobro spoznam, da te ne smem ne za trenutek zapustiti. Naj ti, o moj Bog, dopade, zaveza, katero storim s teboj: kaker moram vsaki trenutek sopsti, tako tudi želim in hočem, da naj ne prejde noben trenutek, da te ne bi molila, ljubila in poveličevala. Vsaki trenutek želim goreti v gorečnosti za tvojo čast in za dušno zveličanje, hrepenim te častiti, tebi se podvreči, svoje grehe obžalovati, bližnjega ljubiti, tvojo ponižnost, vboštvo, čistost, pokorščino posnemati in te vedno prositi za to milost. Pričam pred tvojim božjim veličastvom v pričujočnosti preblazene Device Marije in vsega nebeškega zbora, da je to moja volja in moj trdni sklep, kateri naj ti bo, moj Bog, zdaj in vselej dopadljiv in keterega ti, moj Gospod, za celo večnost

poterdi s pečatom svoje milosti.“ Vže v letu poskušnje je spolnovala to, kar si je napisala leta 1721: „V nasledovanju mojega kralja hočem serčno prijeti za meč ljubezni božje in v živi veri in trdnem zaupanju na pomoč božjo hočem ž njim zoper vse napade in skušnjave hudobnega duha se boriti, za mojega kralja terpeti, z njegovo milostjo zmagati in to vse zastoj, le za to, da bo moj vsemogočni kralj češčen in ljubljén.“

Ti sklepi niso bili le prazne želje, temuč Krescencija jih je spolnovala s toliko zvestobo in tako popolno, da je daleč prekosila starejše prav pobožne sestre, čeravno je ona bila še le novinka. Prav modro je skerbela naj poprej za notranje čednosti, za notranje očiščevanje duše, za popolno vdanost v sv. voljo božjo, za notranji dušni mir, za beg pred mlačnostjo, za ljubezen križa, za pokorščino do predstojnikov in spovednikov posebno pa za notranjo zbranost. Vse te čednosti, pred vsem pa ponižnost, pokorščina, dušni mir in veselje v največem terpljenju so se precej v začetku tako lepo na njej razodevale, da je v vseh, s katerimi je prišla v dotiko, zbudilo veliko pozornost. Oglejmo še dva trdna sklepa, storjena l. 1718, ki nam prav lepo kažeta njeno serce.

„Da bom mogla slišati in razumeti to, kar sv. Duh v meni govori, si bom prizadevala za notranji mir. In ke bi hotele v meni govoriti moje strasti in skerbi, jim bom hitro zaklicala: „Molčite! sè Samuelom hočem govoriti: „Govori Gospod, ker tvoja služabnica posluša!“

Pod napisom ljubezen do križa pravi: „O moj ljubeznjivi oče, ako mi hočeš v svoji neskončni ljubezni dati križ, jaz se hočem v čisti ljubezni do tebe veseliti, da misliš na me, tvojega najnevrednišega otroka.“

Resnično, oče v nebesih je mislil na njo. On, ki je v njenem sercu užgal tako pobožne želje po ljubezni in terpljenju, je tudi zunanje okoliščine tako vredil, da so bile primerne potrebam in hrepenenju njene duše. Poslal ji je razne hude poskušnje in krivično preganjanje, da se je očistila, kaker zlato v peči, vseh madežev in se vterdila v tisti poterpežljivosti, ki o nji piše sv. apostelj Pavel: „Hvalimo se z nadlogami, ker vemo, da nadloga poterpežljivost prinese, poterpežljivost pa skušnjo, skušnja pa upanje, upanje pa ne osramoti, ker je ljubezen božja izlita v naša serca po svetem Duhu, kateri nam je bil dan. Rim. 5, 3—5.

Koliko popolnost v čednostih je ona dosegla, nam nobena

več tako ne pojasni, kaker velika mera terpljenja, katero ji je bil Bog vže v začetku njenega redovnega življenja odmeril. V svoji neskončni modrosti in nezapopadljivi previdnosti pripusti Bog, da pridejo čez dušo, katero je izvolil, raznoverstni najtežji križi, bridkosti, preganjanja, tudi od strani najboljših, da celo svetih ljudi. Življenje svetnikov nam spričuje resnico besed sv. aposteljua Pavla: „Vsi, kateri hočejo pobožno živeti v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje terpeli.“ II. Tim. 3, 12.

Te resnice moramo pred očmi imeti, da ne bomo pobožnih oseb prederzno obsojevali in izgovarjali tiste, ki so se morebiti nepremišljeno neljubeznjivo obnašali proti svetim osebam. Mnogokrat veljajo tudi o takih besede Gospodove: „Ne vedo, kaj delajo.“ Luk. 23, 34.

Tako moramo tudi soditi večidel vse preganjavke naše novinke. One so pozneje spoznale svojo krivico ter očitno povedale, da si ne vedo razlagati svoje zaslepljenosti, ki so jo pa na vso moč skušale popraviti. Nebeški vsmiljeni oče je sam pripravil svojega otroka na to terpljenje z neko prikaznijo. Krescencija je enkrat videla Zveličarja s križem obloženega priti iz celice svoje prednjice Terezije Šmit. Precej je spoznala, da ji hoče Bog naložiti težak križ in v to se bo poslužil njene prednjice.

Tako se je tudi zgodilo. Značaj in lastnosti prednjice so storile križ težji kaker je bilo pričakovati. Prednjica Terezija Šmit je bila hči nekega zdravnika, rojena v Monakovem l. 1670. L. 1698 je bila izbrana za prednjico. Pri volitvi so se pa sestre najberž bolj ozirale na zunanje dobre lastnosti in veljavo ko na čednosti. Zakaj pokazalo se je, da je bila za službo popolnoma nesposobna in to je bil vzrok, da so jo morali predstojniki l. 1707 odstaviti. Ta prednjica je imela pa vendar še na svoji strani kakih štiri ali pet sester, mej njimi posebno eno staro sestro Antonijo, ki so ji pomagale preganjati našo Krescencijo.

Bližnji vzrok, zakaj se je prednjica tako neljubeznjivo obnašala do naše Krescencije, je bil ta, da je bila od raznih okoliščin, proti svoji prejšnji določbi, prisiljena sprejeti to vbogo devico brez dote v samostan. Očitala je vbožici, da je sè svojim vstopom samostanu škodo napravila.

Tako je bila zaslepljena, da je mislila to devico z neljubeznjivim ravnanjem iz samostana spraviti in tako Bogu in samostanu dobro delo storiti. Nenavadna svetost in popolnost je bila nadaljni vzrok krivih sodba in zaničevanja. K vsemu temu se je

pridružil še hudobni duh, ki je na razne načine preganjal in vznemirjal služabnico božjo, o čemer bomo v naslednjem poglavji več slišali. V kuhinji, kjer je morala Krescencija pomagati, se je pogostokrat kaka nerodnost zgodila, lonci so se prevrnili, ogenj je vgasnil, posoda se razbila in vse to v takih okoliščinah, da so vedno obdolžili Krescencijo, da je tako nerodna, ali hudobna, ali celo obsedena in da ne zasluži družega, kaker, da jo prednjica iz samostana zapodi.

Od tod je izviralo vse preganjanje, neljubeznjivo, da celoterde in nevsmiljeno ravnanje zester z vbogo služabnico božjo.

Najnedolžniša dela Krescencije so napačno in hudobno sodile in njene čednosti ko napake in pregrehe razglashale. Imenovale so jo potuhnjenko, hinavko in terdoglavko. Nobene reči ni mogla prednjici prav narediti, nikjer ni videla prijaznega obraza, nikedar slišala prijazne besede. Po krivem so jo sestre marsikaj tožile pri njenem spovedniku in p. provincijalju.

Najtežja in najzadnja opravila, katera so navadno deklice opravljale, so naložile sestri Krescenciji. Redko kedaj so jo pustile k skupni mizi. Zadovoljna je morala biti s tem, ker je ostalo, in pogostokrat ni dobila drugega kaker kako slabo, sprideno jed in plesniv črn kruh. Njena učiteljica v novicijatu ji je včasih skrivaj prinesla kake jedi.

Najhujša skušnja pa je bila to, da ji je zaslepljena prednjica včasih vkazala kake prav otroške in nespametne reči. Tako je morala neketerikrat tudi pred zunanji ljudmi se prav smešno našemiti in razne burke uganjati. Krescencija je vse storila v slepi pokorščini, pa zato je bila pozneje ostro svarjena in kaznovana. To se je neketerim sestram le preveč zdelo ter so ji svetovale, naj se vpre, ker kaj takega sv. pokorščina ne tirja. Vsa vesela je ona odgovorila: „O moje ljube sestre, sv. pokorščina meni sama zadostuje. Ne zmenim se za to, da sem zasmehovana, preganjana in zaničevana, da morem le slušati. V sv. pokorščini najdem Boga in v Bogu vse; kaj hočem še želeči, po čem hrepeneti, ako imam Boga?“

Seveda je serce pobožne device, ki je bila doslej navajena le na ljubeznjivo ravnanje, bitko čutilo vse to preziranje. Pavterjena je bila vže toliko v veri, odmerla vže toliko sama sebi, njeno hrepenenje z Jezusom zaničevanje in preganjanje terpeti, je bilo toliko, da ni postala omahljiva, zbegana in žalostna. Kaker skala na morskem obrežji je stala terdno njena duša, na-

polnjena sè zaupanjem v Boga, vsa prevzeta od ljubezni do Jezusa. Mnogoštevilne priče so pričale, da se ona ni nikedar pri-
toževala, nikedar zagovarjala, nikedar nasprotovala. Zvesta je
ostala svojemu poklicu ter bila vedno mirnega in veselega obraza.
Kaker lilija mej ternjem se je vedno bolj razvijala njena dušna
lepota ter razširjala prijetni duh čednosti, posebno ponižnosti,
poterpežljivosti in ljubezni do sovražnikov.

Ako so drugi grajali tako ostro in nevsmiljeno ravnanje ž
njo, je ona svoje preganjavke zagovarjala ter rekla, da še vse
premehko ž njo ravnaajo, da imajo najboljše namene pri tem, da
je hrana, ki jo dobiva, le nezaslužena miloščinja. Hudo je povra-
čevala z dobrim in noč in dan molila posebno za svojo prednjico;
ni prenehala za njo moliti še dolgo let potem, ko je bila vže
davno nova prednjica izvoljena. Tako je premagala hudo z dobrim.
Bog je pa to njeno zvestobo z velikimi milostmi poplašal ter ji po-
magal v hudih skušnjavah, ketere ji je napravljial hudobni duh,
da bi jo odvernii od njenega poklica.

Svojega očeta je Krescencija silno ljubila in to je bila hu-
dobnemu duhu mreža, s katero jo je hotel iz samostana po-
tegniti. Vedno in vedno ji je stavil pred oči, kako potert in ža-
losten je njen oče zavoljo njenega odhoda, kako lepo in srečno
je doma živela in kako jo v samostanu vse zaničuje. Na vse te
in enake zapeljevanja je ona odgovorila: „Kedo je kaker Bog?
Pripravljena sem in želim še hujše terpeti.“ Tako je sè ščitom
vere, odbila strupene puščice peklenskega sovražnika. Pa stara
zvita kača ni odnehala. Dyakrat se ji je hudobni duh prikazal
v podobi njene mlajše sestre ter jo pregovarjal naj se verne do-
mov, ker oče in mati vedno jokata, ker ne moreta biti brez njene
pomoči in jo torej otroška dolžnost veže, da se verne k starišem
in bo pri njih veliko lažje pobožno in mirno živela kot v samo-
stanu, kjer jo vse zaničuje in preganja. Oče ne more biti več
brez nje in jo čaka pri samostanskih vratih. Pri tem ji hudobni
duh v podobi njene sestre ponudi ključ od vrat in drugikrat
obleko, da bi se preoblekla. V takem hudem boju je stiskana de-
vica povzdignila svoje serce k Bogu, se prekrižala in klicala sveta
imena Jezus in Marija. In precej je bila njena duša razsvetljena,
da je spoznala peklenskega zapeljivca ter rekla: „Zarad tebe
nisem stopila v samostan in zarad tebe ga tudi ne bom zapu-
stila“. Pri teh besedah je izginila peklenska prikazen.

Sestra Gabrijela pripoveduje še o neki drugi podobni pri-

kazni, da se ji je namreč hudobni duh prikazal v podobi lovca, ji prinesel posvetno obleko ter jo hotel zapeljati, da bi čez potok, ki je tekel skozi samostansko dvorišče, zapustila samostan.

V vseh teh bojih je bila pobožna devica prav zapuščena in mnogo let tudi pri svojih spovednikih ni našla podpore. Vedne tožbe prednjice so tudi njih zbegale, ali pa so si mislili, da je tako poniževanje najboljša poskušnja za njo. Celo leto poskušnje in še dlje, je bila mnogim kamen spotike, večini sester nganka, le neketerim bolj razsvetljenim predmet občudovanja. Te poslednje so bile m. Konštancija Leder, m. Benedikta Pec in pred vsem m. Ivana Altveger, poznejša prednjica.

Te pobožne redovnice so vender toliko vplivale na druge sestre, da te vsaj niso ovirale slovesne obljube naše novinke. Krescencija je hrepenela po dnevu, ko so bo Bogu sè sv. obljubami popolnoma posvetila. Z največo skerbjo se je pripravljala na to sv. opravilo, katero se je zgodilo 18. junija 1704. Pri tej priliki je imel p. provincijaljš Odorik Šnabelj jako genljiv nagovor. Pa vse bolj kot zgovorne besede p. provincijaljša je genil vse pričujoče pogled na bogoljubno devico, ki se je kot čisto klavno jagnje darovala Najvišjemu s Kristusom in v Kristusu.

Ko se je Krescencija približala k altarju, da je izgovorila svete obljube in pozneje, da je sprejela sv. obhajilo, so bile oči vseh v njo vperte in skoraj vsem so privrele iz njih obile solze. Devica je bila kaker nad ta svet povzdignjena. Vsi so bili nena-
vadno prevzeti ter čutili bližino božje moči. Še le več let po tem dogodku je Krescencija svojemu dušnemu vodniku povedala, kaj se je takrat godilo mej njo in Bogom.

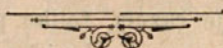
Preden je namreč napravila slovesne obljube je bila zamaknjena. Zdelo se ji je, da ne hodi več po zemlji mej ljudmi. Kristus se ji prikaže se svojo materjo. Angelj varih je stal na strani Krescencije ter jo peljal na kraj, kjer se je imela zgoditi zaroka z Bogom. Tamkaj se je Kristus k nji nagnil, na perst ji je dal prečudno lep perstan ter rekel: „Zdaj sem te sprejel za svojo nevesto. Pojdi torej, terpi in vojskuj se. Vedno bom pri tebi s svojo milostjo in moja mati te bo sprejela v svoje materino varstvo“.

Precej na to je v roke namestnika Kristusovega p. provincijaljša izročila svete redovne obljube uboštva, čistosti in pokorščine ter dobila po navadi tamošnjega samostana novo redovno ime Krescencija, ob enem z imenom Marija. V resnici prav pri-

merno ime za njo, ki je bila kaker sveta devica in marternica Krescencija vedno čista devica in marternica ljubezni, vedno rastoča v popolnosti.

Prikazen pri njenih slovesnih obljubah nam je dokaz, kako visoko stopnjo svetosti je bila vže dosegla. Pa napredovala je vedno bolj in bolj, seveda le po hudih skušnjah in britkostih.

„Blager človeku, kateri pretepi skušnjava; ker skušan bo prejel krono življenja, ki jo je Bog tistim obljubil, ki ga ljubijo.“ Jak. 1, 12.

O angeljih.

(Priredil Fr. Majdič).

(Dalje.)

III. V čem presezajo angelji človeka.

Človeka um visoko povzdiguje nad nerazumno naravo, ali vendar je njegov um silno omejen. Sicer je omejen tudi najpopolnejši angeljski um; samo Božji um je neskončen. Vendar pa angelji po bistrosti svojega uma visoko nad kriljujejo človeka. Mi se s težavo učimo, nobene stvari ne poznamo popolnoma, še sami sebe ne. Angeljem pa se ni treba učiti, ker jih je Bog že učene vstvaril. Že v prvem začetku so imeli torej popolno spoznanje vseh stvari in njih bistva vlito v svoj razum. Angelji Boga poznajo, koliker ga sploh more spoznati vstvarjen um, ker ga gledajo iz obličja v obličje. Na dalje poznajo sami sebe in vsakega iz svoje srede; poznajo tudi vse ljudi, vse živali, rastline in rudnine. Znale so jim vse zvezde in vsi svetovi; vedo pa, če hočejo, tudi za najmanjšega črvička v prahu in zadnjo bilko, ki sameva v skalovju. Umejo vse naravne rešnice, vse prirodne zakone in njene lastnosti. In kar enkrat izvedo, tega ne pozabijo nigdar. Vendar pa ne morejo na vse ob enem misliti, ker to more samo Bog, ki ima neskončen um. Dobro pomnijo vso preteklost. Znano jim je vse, kar se sedaj godi. Z veliko gotovostjo sklepajo, kaj se bo na podlagi danih vzrokov in naravnih zakonov zgodilo v prihodnje. Ne vedo pa, kaj bo človek storil iz svoje proste volje. To ve samo Bog, kteremu je preteklost in prihodnost večna sedanjost. Toda še mar-

sikaj le ne vedó angelji. Nadnaravne skrivnosti so tudi njih umu nedostopne. Te ve samo Bog in ta, komer jih on razodene. Celo naših serčnih skrivnosti angelji ne vedo. Kako skrivnostno je pač serce človeško! Odperto je samo Bogu, ki „sodi misli in namene serca“ (Hebr. 4, 12).

Kar angelji sami vedo, to lahko razodenejo svojim tovarišem. Dobro razumejo, kar jim kedo drugi pové. Zato pravimo, da se angelji „pogovarjajo“ mej seboj; a kako se to verši, nam ni razodeto.

Koliker popolnejši je razum, toliko popolnejša je tudi volja. Angelji imajo voljo veliko popolnjšo ko mi. Naša prosta volja lahko greši; mi se ne odločimo vedno za to, kar Bog od nas zahteva. Vse pa, kar se ne strinja z Božjo voljo, to je zmota ali greh. Angelji pa po posebni Božji milosti vedno le to prстоvoljno hočejo, kar je Bogu všeč.

Človeka pri vsem njegovem zavednem dejanju in nehanju vodi razum in volja. Angelji pa, ki so čisti duhovi, delajo vse samo z razumom in voljo. Vse njih delovanje je le spoznavanje in hotenje, ali veliko popolnšje od našega. Angelji vedno mislijo in hočejo, ker je mišljenje in hotenje tako tesno združeno z njih naravo, kaker je nam potrebno dihanje, da živimo. Mi pa pogosto nič ne delamo z umom in voljo. Dostikrat nam je to tudi težko ali celo nemogoče.

Pogosto slišimo: Človek more, ako hoče, ker terdna volja vse premaga. In nekoliko je res tako! Koliko bolj pa moramo to terditi o angeljih, ki imajo popolnšjo voljo, torej tudi več moč. O silni moči in mogočnosti angeljev nam pripoveduje sv. pismo. En sam angelj je v eni noči pomoril vse pervorojence egiptovskega kraljestva. En sam angelj „je pobil v asirskem stanišču stopetinesemdeset tisoč mož“ (Iz. 37, 36). Pri zveličarjevem vstajenju se je zemlja stresla, „zakaj angelj Gospodov je prišel z nebes“ (Mat. 28, 2). Takih zgledov, ki nam pričajo o velikanski moči angeljev, bi mogli še več naštet.

Angelji lahko zverše veliko več od ljudi, ker jih ne ovira nobena prirodna moč. Nas pa ovira že naše telo in tudi naravne moči nam niso tako pokorne kaker čistim duhovom. Angeljem pred nobenim dejanjem ni treba prevdarjati, odločijo se v hipu. Vse prirodne sile znajo rabiti nedosežno spretno in urno. Vse lahko narede, karkoli se da doseči s prirodnimi silami. Ker pa znajo te bolje od nas rabiti, dosežejo tudi čudovite uspehe.

Kar se pa ne da izvesti po naravnih zakonih, tega tudi angelji ne morejo z lastnimi močmi. Čudeže dela samo Bog in ta, komer da on to moč. Bog, najvišji zakonodavec, naredi lahko izjemo in dela proti naravnim zakonom, ktere je dal sam. Angelji tega ne morejo. Angelji torej tudi ne morejo nobene reči vstvariti, saj so sami vstvarjeni. Brez božje volje in božjega dopuščenja ne morejo torej ničesar. Po božji volji imajo pa vender velikansko moč, ki človeško daleč presega.

Človek lahko giblje druga telesa in samega sebe. Toliko bolj morejo storiti to čisti duhovi, ker jih ne ovira nobena naravna moč. Angelj lahko svojevoljno giblje vse stvari na zemlji in zunaj nje. Kaker giblje naša duša telo, tako lahko gibljejo angelji tvarna telesa. Znano je, da je angelj Gospodov prihajal v ovčjo kópel v Jeruzalemu, da je vodo skalil (Jan. 5, 4). Angelj je s hitrostjo svojega duha postavil preroka Habakuka k Danijelu v levnjak. Ko je pa ta Danijelu oddal hrano, potem ga je postavil angelj zopet bliskoma na prejšnje mesto (Dan. 14, 33-38).

Ker čisti duhovi nimajo telesa, zato niso navezani na noben kraj. Dobri angelji bivajo lahko v nebesih ali na zemlji ali na kakem drugem svetu. Če so v nebesih, jih ni na zemlji, če so pa na zemlji ali na kaki zvezdi, jih ni v nebesih. Istočasno so namreč lahko pričujoči samo na enem kraju; le Bog je povsod pričujoč. Kjerkoli pa bivajo, povsodi gledajo in vživajo Boga.

Duhovi so breztelesni; zato jih ne ovira niti gora niti morje, niti ogenj niti voda; ne vzderži jih niti najterdniši zid in zapah. Lahko prebivajo, kjer hočejo, in lahko se preselijo hipoma iz kraja v kraj. O njih hitrosti nimamo niti pojma. Angelji leté hitreje ko lastavica, vihar se ne more meriti z njimi, tudi ne hitrost bliska in berzina jutranje zarje, zakaj oni so tako urni, kaker njih misel. Daljave, za ketere rabi svetloba več tisoč let, prelete lahko angelji v enem samem trenutju; treba je samo, da hočejo — in že so na svojem cilju.

Angelji so nevmerljivi in večno mladi kaker naša duša. Ker nimajo telesa, zato ne terpé bolečin in bolezni. Ločitev duše od telesa zovemo mi smert, toda smert se angeljev ne more dotekniti. Angelji torej ne rastejo, ne starajo se, ne hirajo, ne venejo, ne vmirajo: v njih življenju cvete večna pomlad. Le Bog bi lahko vničil angelja, a tega v svoji neskončni modrosti, pravičnosti in ljubezni ne stori nigdar.

Velika popolnost dušnih moči angeljskih dela njih duhovno lepoto, ki je nepopisljiva. Telesne lepote angelji prav za prav nimajo, kaker tudi teles ne. Ali ljudem se prikazujejo v vidnih podobah, v človeških telesih. Kako lepa so taka angeljska telesa, to smo vže videli pri tem, kar smo povedali o angeljih svete Frančiške Rimske. Seveda more biti taka telesna lepota angeljska le nekaka slaba podoba njihove prave duhovne lepote. To njihovo pravo duhovno lepoto pa bomo videli, ko nam ljubi Bog da priti tja, kjer bomo tudi njega samega gledali od obličja do obličja, kjer ga bomo z njegovimi angelji vred hvalili in častili in ljubili na vse vekov veke. Bodi tako !

Kruh sv. Antona.

Pobožno delo, ki se imenuje „kruh sv. Antona“, je bilo tudi v „Cvetju“ mimogrede že omenjeno. Ker pa najberž mnogi bravci še nevedo, kaj je prav za prav in kako se je začelo to pobožno delo, ne bo odveč, ako to enkrat nekoliko obširniše razložimo. Začetnica te pobožnosti je neka francoska gospodična, Alojzija Bufjé (Bouffier) po imenu, prodajavka v primorskem mestu Tuluonu. Kako je do tega prišla, sama tako le piše nekemu patru Antonu, mašniku reda manjših bratov sv. Frančiška, kapucinu :

Velečastiti oče !

Vi želite izvedeti, kako je nastalo v našem mestu češčenje svetega Antona. Pred štirimi leti še nisem vedela, da se sveti Anton Padovanski tako močno časti. Samo to mi je bilo znano, kako ga prosijo pomoči, da bi zgubljene reči nazaj dobili. Nekega jutra¹⁾ nisem mogla prodajalnice odpreti. Pošljem po ključavničarja, pa ta mi pove, da se mora ključavnica razbiti, drugači ni mogoče priti v prodajalnico. Meni se zdi škoda ključavnice; obljubim torej svetemu Antonu kruha dati vbozim, ako mi pomore, da ne bo treba razbijati ključavnice. In sveti Anton me je vslišal. Ljudje so se nad tem močno začudili in od tega dne se je začelo širiti češčenje sv. Antona mej mojimi prijateljicami. Vse svoje

¹⁾ 12. marcija 1890.

nadloge smo mu potožile z obljubo, da damo kruha vbozim, ako bomo vslišane, in res smo zadobile od njega na ta način velike milosti.

Ena moja prijateljica je obljubila, da bo dajala vsak dan po en kilogram kruha vbozim, če se po priprošnji svetega Antona spreoberne neki njen sorodnik, in vslišana je bila. Iz hvaležnosti kupi majhin kip svetega Antona. Ta kip smo postavile na neki teman kraj zraven moje prodajalnice. Ta kraj, ki ga razsvetljuje majhina svetilnica, je zdaj cel dan napolnjen s pobožnimi molivci.

Preden gredo vojaki na morje, pridejo in obljubijo sv. Antonu, da bodo dajali vsak mesec po pet frankov za kruh vbozim, ako se jim na poti ne prigodi nesreča. Večkrat pride kaka mati in prosi zdravja svojemu bolnemu otroku, ali prosi, da bi se ji otroci pridno učili v šoli in dobro dostali skušnje. Drugi prosijo n. pr. za spreobrnjenje bolnika, ki se brani svete zakramente sprejeti. Posli bi radi dobili pošteno službo, delavci delo.

Vse to prosijo svetega Antona in pri tem obetajo kruha dati za vboge, ako bodo vslišani. Denar za kruh se da še le potem, ko so dotične osebe že prejele zaželene milosti.

In kolike milosti in dobrote deli sveti Anton, spoznate iz tega, da je bilo nabranih zadnji mesec v skrinjici pred podobno svetnikovo 539 frankov. Za ta denar smo kupili 1300 kilogramov lepega belega kruha za naše ljube vboge. In tako se godi po navadi vsak mesec.

K razširjenju te pobožnosti je pripomogel tudi neki neveren časopis, ki je mene napadel, češ da prazno vero širim. Ali Bog je obrnil hudo v dobro in ravno po tem časopisu se je mej ljudmi razširilo znanje o tej pobožnosti. Skoro neverjetno je, kako velike obljube se delajo. Neketeri obljubijo celo po tisoč frankov, ako bodo vslišani.

Dalje bi Vi, velečastiti oče, tudi radi zvedeli, kako se kruh svetega Antona deli mej vboge. Napravili smo popis

siromašnih družin in društev. Keder se nabere kaj denarja, vprašamo, kateri dan hočejo kruha in na določeni dan ga dobijo primerno številu udov po 50, po 80, tudi po 100 kilogramov. Ko otroci takih siromakov zagledajo lepi, beli kruhek, pač sklenejo roke, da se pobožno in veselo zahvalijo svetemu Antonu. In sveti Anton ima nad tem gotovo svoje veselje, ki je očitno kaže s tem, da to delo kerščanskega vsmiljenja vedno bolj blagoslavlja. —

To je pismo gospodične Bufjé.

Pervotno je gospodična vsak večer sproti pobirala denar, ki so ga pustili častivci svetega Antona kar tako okrog kipa. Ako je nabrala po dva do šest frankov, je bilo to za njo veliko veselje. Poznej je postavila pred kip skrinjico, da bi ljudje noter devali svojo miloščinjo. Od tedaj so se darovi zelo množili. Večkrat je bilo zvečer po več sto frankov v skrinjici. 1. majnika 1894 je prišel neznan človek, ki zaradi velikega števila ni mogel priti do skrinjice, ter je gospodični Bufjé naravnost izročil 500 frankov za kruh sv. Antona. Ko se mu hoče gospodična zahvaliti, jo zaverne: „Zahvale ne zaslužim jaz, temuč jaz sem zahvalo dolžan sv. Antonu.“ 17. avgusta prav tistega leta so našli mej svečniki in cvetlicami, ki so bile ob straneh kipa, majhin zavitek in noter 2 tisoč frankov. Kedo jih je daroval, se ni izvedelo. Tako prihajajo obilni darovi za kruh sv. Antona.

Pa kako je obračala gospodična Bufjé ta obilni denar? Mariskedo bo morebiti mislil, da ga je dajala na obresti; pa temu ni tako. Vse se je sproti porabilo za vboge. Gospodična se ni vprašala: „Kaj bo pa jutri“? Ona si je mislila, to je skerb sv. Antona; dokler je on zadovoljen z mojim deljenjem, bom delila njegove darove; keder ne bom nič več imela, bom pa nehala. Jaz sem samo njegova oskerbnica; to je njegova reč, da se vs-mili vbozih, ki ga kruha prosijo“.

Gospodična Bufjé je pa skerbela tudi, da se to dobro dela tudi po drugih mestih razširi. Ko so ji rekli, da bo to škodilo njeni shrambici, je ona odgovorila: „Če hoče sveti Anton tudi na drugih krajih čuda delati, je to meni popolnoma prav. Da bi bil le on povsod češčen“!

Sleherni vbožec, ki je prišel prosit kruha k pobožni gospodični, ga je tudi gotovo dobil. Ali ne samo v njeni hiši se je kruh delil, pošiljala ga je siromakom tudi na dom. V Tulonu so

bile vsmiljene sestre, ki so oskerbljevale stare, bolehnne može. Tem je pošiljala vsako jutro vrečo kruha. Prav tako je delala tudi za druge duhovne družbe, ki so imele skerbeti za vboge. Tudi več samostanov, ki so bili v potrebah, je dobivalo pomoč iz denarja sv. Antona. V zahvalo za prejete darove so molili vbožci vsak dan po trikrat za svoje dobrotnike.

„Kar dela naše delo tako veliko“, piše pobožna gospodična, „je posebno to, ker siromaki po trikrat na dan molijo za svoje dobrotnike in sploh za naše delo. Ke bi mi sicer delili kruh mej vboge, pa jim ne bi rekli, naj molijo za dobrotnike, to naše delo gotovo ne bi prinašalo nikakeršnega sadu“.

Vboge sirote je gospodična Bufjé posebno podpirala. Mej nje je razdelila obilo kruha, pa včasi jim je tudi kako posebno veselje napravila. Ko se je bližal božič, je nakupila kolačev in drugih okusnih jedi, kaker jih imajo posebno otroci radi. Za sveti večer je poslala vse tisto v razna sirotišča ter s tem vbozim sirotam napravila veliko veselje.

Meseca avgusta 1894 je prejela gospodična po patru Antonu pismo patrijarha carigrajskega, ki jo je prosil, naj mu pošlje 1000 frankov za kristijane, ki imajo veliko terpeti od Turkov. „Sv. Anton naj bi nam pomagal se svojim kruhom vbožih“ — tako pravi mej drugim v pismu.

Dopoldne je prejela to pismo, pa vseh tisoč frankov poslati ji ni bilo mogoče, sklenila je, da pošlje 500. Ali popoldne dobi pismo, kjer ji je poslal neimenovan dobrotnik 1000 frankov. „Ravno prav“, si misli in pošlje vseh 1000 za vboge kristijane v Carjigrad.

Na Francoskem so vse državne šole popolnoma brezverske; kako slab sad prinašajo, si je lahko misliti. Da bi temu vsaj nekoliko v okom prišli, so ustanovili pobožni kristijani verske zasebne šole. Tako tudi v Tulonu. Te šole ne dobe od vlade nikakeršne podpore; v Tulonu jih podpira gospodična Bufjé z denarjem sv. Antona.

Iz povedanega je očitno, v kako dobre namene se obrača denar, ki ga darujejo verni sv. Antonu v zahvalo za vslišane prošnje. Kako se ti darovi naglo množijo, pa nam kažejo naslednja števila. V Tulonu se je nabralo leta 1892 okoli 5490 frankov, leta 1893 blizu 38480, leta 1894 pa že 108506.¹⁾ Pa to pobožno delo

¹⁾ Primeri „Die Wunder des hl. Antonius von Padua in unserm Jahrhundert. 1895“ od koder je večinoma vse, kar je povedano v tem spisu. Žal, da nimamo podatkov zadnjih let.

se je kmalu razširilo tudi v druga francoska mesta in na dalje, v Belgijo, na Laško, na Nemško in tudi v naše kraje; sploh se lahko reče, da je dandanašnji znano po vsem svetu.

V poslednjem zvezku amerikankega mesečnika „St. Franziskus Bote“ se bere mikavno sporočilo iz Carjigrada. Ne davno je dal eden najvišjih činovnikov suljtanovih veliko pojedino za poroko svoje hčere Fatime. Nevesta je bila okrašena z diamanti neprecenljive vrednosti ter je sprejela gospe turskega plemstva in evropskih poslancev. Proti večeru je pogrešila Fatima največi biser svojega lepoticja, katerega vrednost je povzdigovalo tudi to, da je bil star podedovan zaklad družine. Vse se je preiskalo, vsaki kóčič na vertu, ograje vožometov, blazine divanov (sedežev) i. t. d., nobenega sledu! Zdaj svetuje neka francoska gospa, žena nekega državnika, mladi turkinji, naj pokliče na pomoč svetega Antona ter mu obljubi miloščinjo za vboge, ako se biser najde. Ko se ji je stvar pojasnila, pravi Fatima: „Ali mislite, da bo sveti Anton pomagal nevernici, kaker sem jaz? Dobro, če mi svetnik nazaj prinese biser, mu obljubim dar za njegovo kapelo in kruha. da ga bo imelo zadosti 50 družin za cel mesec“. In komaj je te besede izgovorila, pa se je našel biser v gubah neke zavese, kjer so prej že nekaj krat zastonj iskali. „Vaš sveti Anton je prerok“ je vesela zaklicala Fatima in z največo gorečnostjo je spolnila svojo obljubo.

Pa kaj je to, da je sv. Anton preprosto žensko Alojzijo Bufjé izvolil začetnico in njeno neznatno prodajalnico za središče dobrotnege dela na korist vbozih? To čast je naklonila dobri gospodični rajberž njena delavnost za misijone in vbožne cerkve. Vže omenjeni kapucin, pater Anton, piše njej in njenim tovarišicam o priliki, ko ga je prosila nekega blagoslova: „Zares, otroci moji, zdaj se pojasnjuje skrivnost. Vedite, da Vam je vaša delavnost za misijone pridobila naklonjenost sv. Antona. Za plačilo Vašega vsmiljenja in vaše ljubezni ste prejele to milost, da si je izbral sv. Anton vašo prodajalnico, da od tod pokaže moč svoje priprošnje. Kedor seje vsmiljenje, ta žanje čudeže. Delavnost za misijone je bila cvet, kruh vbozih je njen sad“.

Da se je pa sv. Anton ravno v naših časih začel tako posebno izkazovati na korist vbozim, ki nimajo kruha, tudi to ni brez prav posebnega vzroka. Neke čudne, strupene, po pravici se sme reči, strupene in pogubne misli se širijo dandanašnji po svetu, zlasti mej delavci po velikih mestih: „Vse posestvo se odpravi!

Kar kedo ima, naj se mu vzame, ker imajo do vsega, kar je na svetu, vsi ljudje enako pravico. Vsi naj enako delajo, vsi naj enako uživajo; potem ne bo več siromakov na zemlji in nebes ne bo treba pričakovati še le po smerti, imeli jih bomo vsi že na tem svetu“. — Bedaki brez pameti, ki verujejo take neumnosti! Kaker bi mogel človek vsa dela, ki so mu potrebna, sam opravljati, ali kaker bi vsa bila enako lahka in enako vsakemu primerna, ali kaker bi se dal lenuh prisiliti k pridnosti, ki je prirojena dobrim in delavnim ljudem! Ni tako! In zato so bili, kar svet stoji, eni hlapci in delavci, eni gospodje in gospodarji, eni premožni in bogati, eni vbogi in siromaki. In gotovo, tako bo, dokler bodo ljudje na zemlji. „Vboge boste imeli vselej mej seboj“, je rekel Kristus in njegove besede ne bodo prešle.

Vender pa nočemo reči s tem, da je tožba nad kopičenjem neizmerne bogastva v rokah nekaterih redkih milijonarjev neopravičena. Več ko opravičena je, dokler mej tem nepreštetim množicam se vso pridnostjo v potu svojega obraza ni mogoče toliko vsakdanjega kruha si prislužiti, da ne bi od lakote in splošnega pomanjkanja medleli, hiral in naravnost vmirali, ali pa, da si ohranijo telesno življenje, prisiljeni bili zametati svojo človeško vrednost in izdajati svoje duše.

Tožba je opravičena. Ali kje najti pomoček zoper toliko zlo? Kje? To je pokazal svetu že davno naš sveti oče Frančišek, ki je po zgledu in svetu Kristusovem svetemu vboštvu dal roko in serce, prepričan, da zato ne bo vmerl od lakote niti on, niti ti, ki hočejo živeti kaker on, njegovi duhovni sinovi. Vidite, tukaj imamo edino pravo rešitev tako imenovanega socialnega vprašanja, namreč, kako po pravici razdeliti dobrote tega sveta. To vprašanje se je vzdignilo in se vzdiguje čedalje bolj preteče, kar je svet začel pozabljati in zanemarjati nauke svetega evangelija, ki svari bogatine, da bodo težko prišli v nebeško kraljestvo, blagruje pa vboge v duhu, ker je nebeško kraljestvo njih. Svet se verni k naukom in svetom svetega evangelija in socialno vprašanje bo rešeno. Ne torej: „Vzemimo tem, ki imajo kaj, in razdelimo si!“ temuč: „Kedor ima, daj sam rad tem, ki nimajo, ker je Bog tudi za nje vstvaril, nasiti lačne, napoji žejne, obleci nage itd. Tako si boš zagotovil pred Bogom zasluženo, pri bližnjem pa hvaležnost in ljubezen!“

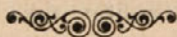
In k temu torej spodbada tudi pobožno delo kruha sv. An-

tona vpognivši se do slabosti in sebičnosti našega časa, ki gleda povsod na viden in nagel dobiček: „Ljubi sveti Anton, če mi sprosiš to in to, plačam toliko za kruh vbozim“. In sv. Anton vsliši prošnjo in prosivec plača in pomagano je vbozim in njemu. Mnogo miloščinje se da tako, ki bi se drugači ne bila dala; mnogim je podana jed, ki bi bili sicer lakoto terpeli. Bogatin se uči misliti na siroččino vbozega, vbogi se uči namestu jeze in sovraštva hvaležnost in ljubezen gojiti v sercu. Kruh sv. Antona se sme torej imenovati našemu času zlasti primerna vstanova, ki je želeti, da se razširi posebno po velikih mestih, kjer neizmernemu bogastvu dostikrat nasproti stoji popolno pomanjkanje tudi najpotrebnišega. Vender tudi po manjših mestih in tergih ter sploh po deželi lahko mnogo koristi.

Dasiravno pa se je začelo to dobrotno delo v zasebnem prostoru in se tam tudi še zdaj nadaljuje na prvotnem mestu, se drugod vender navadno v cerkvah postavljajo v ta namen podobe sv. Antona in zraven dve skrinjici. V eno se devljejo napisane prošnje do sv. Antona z obljubo miloščinje, v drugo se dene obljubljen miloščinja, ko je bila prošnja vslišana.

Pisati sicer seveda ni ravno treba, ker je zadosti, če se prošnja in obljuba stori v mislih, sv. Anton jo vže tudi tako izve. Poglavitna reč je popolno zaupanje do mogočnega svetnika božjega in pa, da se potem, ko je bila prošnja vslišana, dopolni natanko, kar je kedo obljubil. Kruha tudi sam lahko kupi in pošlje tje, kjer ve, da ga potrebujejo. Pa namestu kruha se obljubi lahko tudi obleka, ali kaka druga reč, ki se ve, da jo je komu zlasti treba, pa si je ne more sam kupiti.

P. J. S.

Svetega Franciška Saleskega nauki o popolnosti.

Kako je treba o svetnih opravilih misliti in kako jih opravljati.

Spominjam se, da sem slišal od tebe, kako zoperna da so ti obilna opravila; jaz ti pa rečem, da dajejo lepo priložnost vaditi se v čednostih in si nove pridobiti. Mnogobrojna opravila so neprestana martra. Ti potrebuješ poterpežljivosti, in jaz upam, da ti jo Bog da, ako ga resno za njo prosiš, in da si boš prizadevala tudi zvesto zverševati jo, — Vsako jutro se za to pripravi

s posebnim premišljevanjem, in terdno skleni, da boš cel dan poterpežljiva; ta sklep ponovi tolikokrat, kolikerkrat ga pozabiš. — Ne opusti nobene priložnosti svojo poterpežljivo ljubezen do bližnjega pokazati.

Nikar ne misli, da je dober uspeh tvojih opravkov odvisen od tvoje moči in marljivosti, ampak misli, da je to samo sad pomoči božje. Na Boga se zanesi in veruj, da bo storil, kar je najbolje za te, ako tudi ti mirno sodeluješ. Pravim, da mirno; ker naglost škodi sercu kaker tudi napredku v opravilih ter napravi samo zmešnjava.

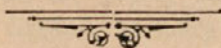
Moj Bog, kmalu bomo v večnosti, in tedaj bomo videli, kako malovredna so bila vsa opravila na tem svetu in kako malo je bilo na tem ležeče, ali smo jih zveršili ali ne; pa na svetu se trudimo ž njimi, kaker da bi bila Bog ve kolike važnosti.

Ko smo bili še otroci, kako skerbno smo nabirali kamenčke, diljice in enak drobiž, da smo zidali hišice! Ako nam jih je pa kedo razberskal in poderl, kako smo se ozlovoljili in jokali; zdaj pa spoznamo, kako malovažno in otročje je bilo vse to. Ravno tako si bomo mislili enkrat v nebesih; spoznali bomo, da so bila naša opravila, ki smo jih s toliko nagnjenostjo in skerbjo opravljali — prave otročje igre. „Otročarije odraslih se imenujejo opravila“. (Sv. Avguštin).¹⁾

Ne terdim pa zavoljo tega, da naj se na te malenkosti prav nič ne pazi, ker nam jih je Bog tukaj za to odredil, da ž njimi čas porabimo; ampak samo želim, da naj bo ta skerb zmerna in v svojih mejah. — Otročavajmo, ker smo otroci; ali ne zaljubljam se popolnoma v svoje otročarije in ne jokajmo, ako nam kedo naše hišice razberska, ali pa naše malovažne naklepe prepreči; ker zvečer, ko bo treba iti počivat, to je ob smerti, ne bodo te hišice za nas za nič, odpraviti se bo treba v hišo našega Očeta.

Zveršuj skerbno svoja opravila; ali znaj, da nimaš važnega opravila kaker je opravilo tvojega zveličanja, ali pripravljanje na srečno večnost z resnično pobožnim življenjem.

P. — n — n.

¹⁾ „Majorum nugae negotia vocantur“.

Greh je tat.

Vsak smertni greh, tudi samo v misli storjen, vkrade duši posvečujočo milost božjo, čeznatorno življenje, pravico do nebes. Človeška duša je brez posvečujoče milosti božje ravno tako mrtva za nebesa, kaker je telo brez duše mrtvo. Ako zgubiš milost božjo, zgubiš dušo, zgubiš nebesa, zgubiš tako rekoč Boga samega. Zato pravi Tobija: „Keteri pa greh in hudobijo delajo, so sovražniki svoje duše.“¹⁾ Ke bi drugači še tako pobožno živel in prav mnogo dobrega storil; pravico do nebes ti vgrabi en sam smertni greh. Sv. apostelj Pavel namreč pravi: „Od tacih del (mesa, kaker so: kurbanje, nečistost, nesramnost, razuzdanost, malikovanje, zavdajanje, sovraštva, zdražbe, zavid, jeza, prepiri, kregi, razpertje, nevošljivosti, poboji, pijančevanje, požrešnost, in kar je temu enakega) vam napovem, kaker sem vam napovedoval, da, kateri take reči delajo, ne bodo kraljestva božjega dosegli.“²⁾

Smertni greh vkrade duši tudi vso njeno lepoto in jo takovmaže, da bi vmerl od gnjusa, ke bi mogel videti s telesnimi očmi dušo, ki je v stanu smertnega greha. Sv. Krizostom pravi, da je gerša, kaker hudobni duh.³⁾ Dokler je duša v stanu posvečujoče milosti božje, je neizrečeno lepa in Bog sam prebiva v nji. Saj pravi Kristus sam: „Ako me gdo ljubi, bo moje besede spolnjeval; in moj Oče ga bo ljubil, in bova k njemu prišla, in pri njemu prebivala.“⁴⁾ Sv. apostelj Pavel praša: „Ali ne veste, da so vaši udje tempelj sv. Duha, kateri je v vas?“⁵⁾ Kaker hitro pa stori kedo smertni greh, zapusti sv. Duh svoj tempelj, grešnikovo telo; greh izpodl tako rekoč Boga iz človeka in odpre vrata njegovega serca satanu; duša v stanu smertnega greha je neprijateljica božja in dekla hudobnega duha.

Smertni greh pa ne vzame duši samo milosti božje in prijateljstva božjega, temuč tudi zasluženje vseh njenih dobrih del. Po preroku Ezekijelu namreč pravi Bog sam: „Če se pa pravični od svoje pravice oberne, in počenja hudobijo po vseh gnusobah,

¹⁾ Tob. 12. 10.

²⁾ Galač. 5, 21.

³⁾ Homil. 30. ad populum.

⁴⁾ Jan. 14, 23.

⁵⁾ 1. Kor. 6, 19.

ketere je hudobni navajen delati, bo mar živel? Vsa njegova pravična dela, ki jih je storil, bodo pozabljena“. ¹⁾ Ako vmerje v smertnem grehu, so zgubljena vsa njegova dobra dela, molitve, posti, miloščinja, vse, kar je dobrega storil ali zavoljo Boga hudega preterpel celo svoje življenje, tega mu Bog ne bo poplačal v večnosti. Ako se pa po storjenem smertnem grehu zopet z Bogom spravi z dobro spovedjo, njegova dobra dela storjena v stanu milosti božje pred smertnim grehom, zopet oživijo in ako vmerje v stanu milosti božje, mu bo Bog vse poplačal v nebesih. Kar storiš pa v stanu smertnega greha, ako se postiš, miloščinjo deliš, moliš, v cerkev hodiš, bolnike obiskavaš, vsa ta dobra dela so za nebesa mrtva; v nebesih ne boš prejel obenega plačila zanje. Zakaj smertni greh sproti vzame zasluženje vsakemu dobremu delu in kar dobrega storiš veržeš takorekoč v raztergano vrečo ali votel žakelj, ki vse pade iz njega. Nikar se pa ne čudi temu; ali ne veš iz kerščanskega nauka, da brez milosti božje nič dobrega, za nebesa zaslužljivega, storiti ne moremo? Dokler imaš smertni greh na svoji vesti, nimaš te posvečujoče milosti božje in karkoli dobrega storiš ali hudega preterpiš v stanu smertnega greha, tega ti Bog ne bo poplačal v nebesih. Vender zastonj taka dobra dela tudi niso; na tem svetu si moreš sprositi ž njimi od Boga milost, da svoje grehe spoznaš, da jih obžaluješ, dobro spoved opraviš; sicer taka dobra pa mrtva dela Bog poplačuje na tem svetu s časno srečo.

Glej torej, kaj zgubiš se smertnim grehom, ko ga storiš! Se smertnim grehom zgubiš posvečujočo milost božjo, svojo dušo, nebesa, Boga; ali tega ne čutiš na tem svetu in zato se navadno malo zmeniš za vse to.

Greh ti pa vkrade še nekaj, kar zelo čutiš že na tem svetu, namreč mir in duhovno veselje. Skušnjava človeka tako omami, da skorej ne ve, kaj stori, ko stori smertni greh. Kaker hitro je pa greh storjen, že se oglasi vest in očita grešniku: kaj si storil? Vest ga peče, červ ga grize, dokler ima smertni greh na duši. Ne z veselico, ne z igro, ne z jedjo in pijačo svoje nemirne vesti ne more pomiriti; zakaj kaker hitro preneha igrati, plesati, norčevati se, razveseljevati se, precej se mu zbudi vest in še bolj ga peče kaker prej. Grešnik ne more biti miren in vesel in ni, ako se tudi dela.

Blagovoljni bravec, upam, da ti nisi v stanu smertnega.

¹⁾ Ezek. 18, 24.

greha. Ke bi pa po veliki nesreči vender le bil in bi bila torej vsa tvoja dobra dela brez vrednosti za nebesa, kaj ti je storiti? Ali popustiti molitev, zanemariti post, odreči vsako miloščinjo, opustiti sploh vsako dobro delo? Ne tako! — Moli še bolj goreče in delaj, koliker le moreš dobrega; s tem si boš pridobil to milost, da se boš lažje z Bogom spravil z dobro spovedjo, katero pa opravi, prej ko moreš, in še enkrat pravim, prej ko moreš!

P. A. F.

Angelji molitve.

V skrivnem razodevenju je videl sv. Janez evangelist angelje, ki so prinašali pred tron božji molitve svetnikov v zlatih kadilnicah. Nekaj podobnega je videl sv. Bernard v neki prikazni mej skupnimi molitvami svojih menihov. Pri vsakem je stal angelj in vsi ti angelji so zapisavali besede psaljmov, ki so jih menihi peli. In kako so zapisavali? Neki angelji sè zlatimi čerkami, drugi sè srebrnimi, tretji s preprostim črnilom. Pri neketerih bratih pa je opazil Bernard angelje, ki so pomakali peresa v vodo, pri neketerih celo take, ki niso nič pisali.

Kaj pomeni ta prikazen? Lehko vganemo. Zlato, srebro in črnilo je kazalo tri različne stopinje prave pobožnosti, zlato naj višjo, srebro srednjo, črnilo najnižjo. Voda je pomenila navidezno pobožnost tistih, ki so molili zaspano in razmišljeno. Ljudje so lahko mislili, da molijo in Boga hvalijo, ali v resnici so bile njih misli drugod. Z vodo se da sicer tudi pisati, ali tako pisanje se malo vidi in zgine sproti, kaker se voda suši. Molitev, ki ne prihaja iz serca, je vođeno pisanje.

Najslabši Bernardovih menihov so bili pa tisti, ki so stali na koru popolnoma leni ter še z ustnicami niso več Bogu časti dajali; pri njih angelji niso imeli kaj pisati.

Na tak način pričujoče si moremo misliti angelje molitve v vsaki cerkvi, v vsaki šoli, v kateri se namreč sploh še kaj moli, v vsaki družini, kjer se še ni popolnoma pozabilo na molitev. O, da bi našli ti angelji povsod obilo dela, pa da ne bi pisali z vodo, temuč sè zlatimi ali srebrnimi čerkami, ali vsaj — vsaj s poštenim črnilom!

P. B. R.

DROBTINICE.

Za posle.

Glejte, večkrat sem premišljeval, da je življenje vbogega hlapčka, kateri je vdan volji svojega gospodarja, to se ve da pobožji postavi, ravno tako Bogu dopadljivo, kaker življenji redovnice, ketera ima zmirom pred sabo svoje sv. vodilo. (Čast. Vijanej).

„Pripravi se na skušnjave.“

„Sy. Duh te ne vabi k miru, ampak k skušnjavi: ker se, dokler smo na tem svetu, trudi naš hudobni sovražnik, da toliko huje napada, koliker bolj si prizadevamo proti njemu iti.“

(Sv. Gregor, moral. I. 24 c. 7).

Mir pričakujemo le v nebesih.

„Na zemlji smo v vedni vojski, kjer omahujemo mej strahom in upanjem, mej tem ko pa mora biti naše upanje zmirom večje pri pogledu na vsegamogočnost tistega, ki nam stoji na strani.“

(Sv. Frančišek Saleški). P. H. R.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje 3. reda skupščine mariborske: Julijana Melec iz Cmureka, Ana Korožija iz Maribora, prečastiti monsinjor Ignacij Orožen, stolni prošt v Mariboru, † 13. apr. 1900, Marija Skaza iz Hajdina, Helena Odlag iz Maribora, Jurij Kotnik iz Preval, Marija Kolinc iz Maribora, Marija Murko iz Jarenine, Marija Potisk iz Laporja, Kuna Zemljak, Ana Janžur, Matevž Šega in Lucija Kalin iz Slov. Bistrice, Afra Kerbiš iz Kaple; čerliške: Marija (Katarina) Pišot iz Sela; dolenske: Janez (Franc) Mate, Marija (Eliz.) Bojc, Marija (Ana) Dejak, Ana (Marija) Arko.

Na dalje se priporočajo v molitev neka tretjerednica mariborske skupščine sebe, svojega moža in svoje otroke za dar potrpeljivosti, prave ponižnosti in stanovitnosti v dobrem; neka tretjerednica za ozdravljenje bolezní v glavi, za razsvitljenje in mir, svojega brata za ozdravljenje oči, za spreobrnjenje in stanovitnost v dobrem; neki dijak, da srečno doveršenje skušnje; E. B. za ponižnost, stanovitnost v dobrem in več milosti; Fr. K.

za ozdravljenje ali srečno zadnjo uro ; M. Dr. za razsvetljenje ; neka oseba iz P. na Gorenjskem, da bi dobila od starišev dovoljenje za romanje v Rim, priporoča tudi svoje stariše in brata za srečno maturo ; neka tretjerednica za pomoč v veliki in silni potrebi ; J. R. za ozdravljenje oči, za razsvetljenje v neki važni zadevi, za stanovitnost in srečno zadnjo uro ; neka tretjerednica iz Lokve na zgornjem Krasu, ki že tretji mesec bolna leži na jako hudem terganju v glavi, ki je vsled njega vže popolnoma tudi vid zgubila, da bi na priprošnjo brezmadežne device Marije spet zadobila zdravje ali vsaj olajšanje v terpljenju ; A. B. iz Semičke fare v več dobrih namenov ; priporoča tudi dva brata, ki sta v Ameriki, da ne bi tam na Boga pozabila ; A. J. v razne dobre namene, priporoča tudi domače dušne pastirje ; M. L. P. priporoča sebe in svojo sestro za zdravje in stanovitnost v dobrem, tudi priporoča domačega dušnega pastirja in njih sestro za ljubo zdravje ; M. M., tretjerednica za več potrebnih milosti in v dober namen ; neka tretjeredna žena za srečen porod ; neka druga tretjerednica priporoča svojega brata v silni potrebi ; neka mati v hudih skušnjayah.

Zahvalo za vslišano molitev

naznanjo : Viktorija Cigoj iz Oseka, da se je izkazala resnica in zavrnilo krivo obdolženje ; E. B. za vslišano prošnjo ; M. M. tretjerednica za pomoč v neki nadlogi ; dve sestri tretjerednici za popolno ozdravljenje bolezni, ki je zdravniška pomoč ni mogla zmagati ; neka tretjerednica kolovraške skupščine za zadobljeno zdravje.

Popravek.

Predzadnjemu zvezku smo priložili listek z „molitevjo k presvetemu Sercu Jezusovemu za odpuščenje grehov afrikanskih zamorcev“. To se je zgodilo po želji „družbe sv. Petra Klavra za afrikanske misijone“ v Solnem gradu (St. Petrus Claver-Sodalität für die afrikanischen Missionen. Salzburg, Dreifaltigkeitstg. 12.). Zadržka ni bilo, ker ima listek cerkveno poterjenje. Videli pa smo seveda na prvi pogled tisto pomoto na 3. strani in tudi berž opozorili družbo, naj skerbi, da se popravi, ako se ima stvar kedaj v novič natisniti. V 8. versti od spodaj ima namreč stati namestu „1894“ letno število „1849“. Tako si, če hočejo, naši bravci zdaj tudi sami lahko popravijo to tisto pomoto, da se ne bo kedo spotikal nad njo.

Zavoljo pomanjkanja prostora nam bodi to zadosti; saj Kopitarjeva slovnica menda ni tako redka knjiga, da je ne bi mogel dobiti, kedor hoče nadalje brati. Kopitarjeva slovnica je pač res ženijalno delo pravega jezikoslovca; vender pa ne smemo pozabiti, da je delo še jako mladega moža in zelo v naglici spisano, da torej ne moremo pričakovati, da bi bilo v vsakem oziru popolno. Kopitar pravi sicer: „Die männliche Flexionsendung der Participiorum perf. act. ist der einzige Fall, wo wir das l zwar schreiben, aber ein v sprechen“, vender mej zgledi navaja tudi substantiva in adjectiva: d^{étal} in priatel, vesél in gníl. Da je tako izgovarjal tudi v vseh drugih podobnih primerih, torej tal, val, žival, žolna, volna, volk kotav, vav, živav, žouna, vouna, vounk, o tem ni pač najmanjše dvojbe. Le kjer se gorenjščina loči od naše splošne izreke, tam se je držal, kaker pač sploh izobraženi Gorenjci njegovega časa, splošne izreke, torej kobila, ne kobiva. Kopitar torej ni eljalj; — seveda tudi Vodnik ne, gospoda K. tretja posiljena kriva priča. Gosp. K. piše namreč na dalje:

„Blagi Kopitarjev sodenik, častitljivi Valentin Vodnik, bodi nam tretja priča. Poslušajmo, kaj nam on veleval v svoji slovnici leta 1811., na strani 5! „Mi učniki pa jim berimo v šoli in velevaljmo brati tako, kakor ima glas vsaka črka sama na sebi, da jih bodo vedeli pisati in da se ob enem lepega jezika in pravopisnosti navadijo“. — Menim da je govoril dovolj jasno! On pa ni bil samo pesnik, pisatelj, marveč tudi vesten učitelj in govornik.“

Temu nasproti bodi konstatirano, da piše Vodnik v ravno tisti knjižici na pravi strani 5: „De se l včas izreče kakor v, bomo drugej povédali“. Povedal pa je to v predgovoru na str. VI. in VII. s temi besedami:

„Vupal, vpil pišemo z' l za to ki dalje pravimo: vupali, vpili smo; tudi za to ki po več krajih ta l izrekajo al samo čisto, al z' jezikam zavažnim. Pomota pa bi bila pisati: *vpov*, temoč boljše bi bilo: *vupav*, *vpiv*.“

Da torej Vodnik nikaker ni namerjal spodrivati splošne izreke z izreko nekaterih krajev, je pač zadosti jasno iz tega, ker je bil pripravljen celo v pisanju pripustiti v namestu historičnega l. In zdaj moremo prav umeti besede, ki jih navaja gosp. K., ki so pa v resnici le te in stoje v predgovoru na str. V.:

„Mi vučniki pa jim berimo v' šoli, in velévajmo brati tako, kakor ima glas vsaka črka sama na sebi, de jih bodo védili pisati, in de se pravpismosti navádio“.

Poterpežljivi bravec primeri te v resnici Vodnikove besede s citatom gospoda K. in sodi! Jaz bi dejal, ako je Vodnik pri teh besedah sploh mislil na čerko l, ni mogel vender ničesar drugega hoteti, kaker da se naj „čisto“ izgovarja, keder in dokler je treba v namen „pravpismosti“, ne pa „ob jednom lepega jezika“, kaker terdi interpolacija gospoda K. Prav lahko pa, da Vodnik na čerko l sploh ni mislil, temuč na druge, ki imajo v našem navadnem govorjenju včas tak glas, da bi otroci ne zadeli pravega pisanja, kè bi se jim ne izgovorile razločniše, prim. kùp, pès, nič, svèt itd. Bodi si pa to kaker hoče, to je gotovo, da g. K. Vodnika po krivici navaja za svojo pričo. Seveda, ke bi se smelo s citati tako delati, kaker dela gosp. K., potem bi se dalo spričati celo iz svetega pisma, da ni Boga. — Preveč prostora bi mi vzelo, ke bi hotel rešetati nadalje vse ostale popravljene in polomljene citate „lepega članka“; le eden stoj še tukaj, ker je pač naravnost ženijaljen. Gosp. K. piše:

„Kratko a jedrnatno je se odrezal France Malavašič, rodom Slovenec iz Kranjske, v svoji slovnici leta 1849, na strani 4. „Svoj pravi glas obdrži 1 na konci“. Tako je in tako bodi!“ —

V resnici piše Malavašič na str. 3. in 4. svoje slovnice tako-le :

„Soglasnica 1 se izreče večkrat kot v, in sicer :

1. Na koncu mnogih imén in prilogov in posebno na koncu storivnega deleža pretekliga časa v možkim spolu.

a) ál se izgovarja 1. kakor áv, kadar je potegnjeno; pr. kál, pišál, kovál, bral; beri káv, pišav itd.

2. če je brezglasno in o.s.ro, kakor kratko ov; n. pr. prédal, délal, skakal beri prédov, délov i. t. d.

b) él kakor év, pr. bél, začel, plevél, beri bév, začév i. t. d.

c) el izgovarjajo nekteri kakor ev, drugi kakor u, pr. vrél, tépel, želél, beri vrév ali vru, tépu, želu i. t. d.

d) polglasni el kakor u, pr. prijatel, kôzel, orel, beri prijatu, kozu, oru i. t. d.

e) potegnjeni zlog il kakor iv, pr. gníl beri gnív, píł beri pívi. t. d.

f) brezglasni zlog il kakor uv ali u pr. vidil, snúbil, govóril beri: vídu, snúbil, govóru, i. t. d.

g) ol, ôl, ul kakor ov, ôv, uv pr. vol, stól, čul, beri: vov, stôv, čuv i. t. d.

Ravno tako se glasi 1 v srédi beséd pred soglasniki kakor v, pr. molčati, volk, polh, jélša, n. pr. movčati, vovk, jévša i. t. d.

Svoj pravi glas obdrži 1 večdel tudi na koncu imén ženskiga in srednjiga spola v rodinim sklonu višebroja pr. déł, daríl, kobíl i. t. d. namest dév, darív, kobív i. t. d.“

Kaj praviš na vse to, dragi bravec? Da je „lepi članek“ mistifikacija, ki ga nima para v našem slovstvu? — Ne, bravec moj, sodiva míliš! Reci, da je le nerodna šala. Gospod K. je hotel pač poskusiti, češ, ali bodo gospa urednica in vse ljube naročnice „dične Slovenke“ opazile same ali ne, kako fino sem jih pobelil, zakaj, da bi njegove vmetalnosti nihče ne opazil na vsem Slovenskem, na to gospod pač vender ni mogel računati. In vse mogoče, da je hotel bistroumnim gospem in gospicam celo sam pomagati do pravega razumenja svoje hudomušne šale, ali recimo britke satire. Resno bi namreč človek, ki še ni popolnoma zgubil svoje zdrave pameti, ni mogel pošiljati slovenskih gospé in gospodičen, naj se gredo učiti izgovarjat slovenski 1 k srednjeveškemu Nemcu barbarskega imena, Valentinu Jkelsamerju — kedo celo na Nemškem pozna tega moža in njegovo „Teutsche Grammatica“ iz leta 1522, kaker pravi naš K. ? — Srečne Slovenke ob koncu 19. stoletja, kako ljubeznjivega učitelja vam je našel gosp. K. za vaš lepí, „čísti“, sladki 1! Na str. 12. piše namreč le-ta stari nemški grammaticus, kaker naznanja ljubi gosp. K. :

„Das 1 ist ein zungen buchstab, die zung wird obe an den guzen getruckt, so sich der mund gleich zu lachen vn fröligkait schiekt“.

„Stori tako, prečastita bralka“, dostavlja K., jaz pa: „in dobiš, kaker hočeš, ali ov, ali u, ali pa tudi kaj družega.“

(Dalje prih.)

1) Naposled se je povzdignil v zadevi Levčevega „Pravopisa“ dolgo pričakovani glas s prve stolce naše slovenščine — in — neznanjski strah je napadel nasprotnike — samo na sebi morebiti dobro znamenje končne zmage pameti in pravice, — ali bojim se, da tudi le preočitni simptom hude bolezni, ki bo narodič, ki je slab otrok, pred časom spravila s tega sveta. — Na vsak način pa se veselim prof. Streklja učenega spisa že zato, ker bo z njim meni delo skrajšano, zlasti pa ker vidim, da jaz sam sè vsem svojim trudom ne bi opravił ničesar. — Kako neki? — Ne que fratres ejus crediderunt in eum! —